

מזכירות הממשלה

פרוטוקול

ועדת שרים למאבק ביוקר המחיה

יום שני, ט"ז בסיון התשפ"ג - 05 ביוני 2023

(בשעה 11:00 - במזכירות הממשלה)

נכחו השרים : בנימין נתניהו - ראש הממשלה - יושב ראש ; יצחק גולדקנופף, אבי דיכטר, יצחק שמעון וסרלאוף, ישראל כ"ץ, מיכאל מלכיאלי, יעקב מרגי, עידית סילמן, שלמה קרעי

נעדרו השרים : בצלאל סמוטריץ' - ממלא מקום יושב ראש ; משה ארבל, ניר ברקת, חיים כץ, אופיר סופר

כן נכחו :

סגן השר אורי מקלב	- לשכת שר הבינוי והשיכון
מוטי בבצ'יק	- סגן הממונה על התקציבים, משרד האוצר
כפיר בטט	- ראש הסגל של ראש הממשלה
צחי ברוורמן	- ראש רשות האסדרה
יואל בריס	- מנהלת מחלקת המחקר, בנק ישראל
עדי ברנדר	- אגף התקציבים, משרד האוצר
גל ברנס	- הממונה על התקציבים, משרד האוצר
יוגב גרדוס	- המנהל הכללי, משרד האוצר
שלומי הייזלר	- משרד ראש הממשלה
לירון הנץ	- סגן ראש המועצה הלאומית לכלכלה
ליאור חיימוביץ	- מזכירות הממשלה
אורית כהן – רביבו	- המנהל הכללי, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
אורן לביא	- משרד ראש הממשלה
טופז לוק	- משרד ראש הממשלה
צביה מארק	- ראש מטה המנהל הכללי משרד האוצר
יוראי מצלאוי	- המנהל הכללי, משרד הכלכלה והתעשייה
אמנון מרחב	- רשות המיסים, משרד האוצר
מירי סביון	- רשות התחרות, משרד הכלכלה והתעשייה
אוריאל סיטרוואן	- נגיד בנק ישראל
פרופ' אמיר ירון	- משרד ראש הממשלה
גלעד צוויק	- יועץ בכיר למזכיר הממשלה
רותם קקון	-

הדס שון לוי	- ראש מטה המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
יוסי שלי	- המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
אבי שמחון	- ראש המועצה הלאומית לכלכלה
טיראן ששון	- משרד הכלכלה והתעשייה

הדס שם טוב	- קצרנית הממשלה
רחל שפירא	- קצרנית הממשלה

יוסי פוקס	- מזכיר הממשלה
סימה טוקטלי	- סגנית מזכיר הממשלה

סדר היום :

דברי פתיחה	יקר/1.
(בנוכחות צלמי לשכת העיתונות הממשלתית)	
סקירה בדבר יוקר המחיה בישראל	יקר/2.
יוקר המחיה - תיאור התופעה הבלתי רצויה	יקר/3.
מהלכים למאבק ביוקר המחיה	יקר/4.

יקר/1.

דברי פתיחה

(בנוכחות צלמי לשכת העיתונות הממשלתית)

בפתח הישיבה אומר ראש הממשלה :

"אנחנו מקיימים היום את הישיבה הראשונה של ועדת השרים למאבק ביוקר המחיה, והישיבה הראשונה היום תוקדש קודם כול להצגת הבעיה.

המחירים בישראל גבוהים באופן משמעותי במוצרים דומים או במוצרים זהים לעומת רוב המדינות המפותחות. אין שום הצדקה אובייקטיבית לפערים הללו. יש כאן שכבות גיאולוגיות של מונופולים גלויים ונסתרים וכל מיני חסמים לתחרות. בנוסף, אני מתרשם שלאחרונה היבואנים, היצרנים והמפיצים פשוט איבדו את הבלמים.

אנחנו נאספנו כאן, וניאסף כאן מעת לעת, כי אנחנו הולכים לבחון את זה ואנחנו הולכים להיאבק בזה. זאת לא גזירת גורל. ישראל לא צריכה להיות יקרה יותר מרוב המדינות המפותחות בעולם. יחד עם חבריי לממשלה ועם הצוותים המקצועיים אנחנו ניכנס למאבק נחוש ביוקר המחיה.

ביקשתי לקיים את הישיבה הבאה בעוד שבועיים. בישיבה הזאת אני אבקש מהדרגים המקצועיים להציג צעדים מעשיים למאבק. אנחנו ניוועד כל כמה שבועות באופן קבוע, עם תוכנית עבודה, נעבור משרד משרד כדי להוריד את יוקר המחיה לכם, אזרחי ישראל. תודה רבה."

יקר/2.

סקירה בדבר יוקר המחיה בישראל

ראש הממשלה פותח את הדיון.

ראש המועצה הלאומית לכלכלה פרופ' אבי שמחון מציג באמצעות מצגת תמונת מצב בנוגע לרמת המחירים בישראל ביחס לתוצר לנפש בהשוואה למוצע במדינות ה-OECD נכון לשנת 2022 שמתוכה עולה כי רמת המחירים בישראל גבוהה ב-38% מרמת המחירים הצפויה ביחס לתוצר לנפש.

פרופ' שמחון מציג מגוון תחומים שבהם רמת המחירים בישראל גבוהה יותר מהמוצע ב-OECD נכון לנתוני 2017 : רמת מחירי המזון בישראל גבוהה ב-29% מרמת המחירים הצפויה בהינתן התוצר לנפש ; רמת מחירי

החלב, הגבינות והביצים בישראל גבוהה ב-59% מרמת המחירים הצפויה בהינתן התוצר לנפש; רמת מחירי הדיור ותחזוקת הדירה בישראל גבוהה ב-48% מרמת המחירים הצפויה בהינתן התוצר לנפש.

לעניין סך האשראי למגזר הפרטי הלא פיננסי (עסקי ומשקי בית) מציג פרופ' שמחון נתונים השוואתיים אל מול המדינות המפותחות נכון לשנת 2022 שלפיהם סך האשראי הניתן כחלק מהתוצר הוא נמוך בישראל יחסית למדינות המפותחות (114.6 לעומת ממוצע של 159.9). נתון זה חוסם צמיחה של עסקים קטנים וזעירים המהווים מנוע צמיחה למשק.

נגיד בנק ישראל פרופ' אמיר ירון קושר את הנתונים הללו להבדלים המבניים בין ישראל לבין המדינות המפותחות ומציין למשל את תחום ההייטק, שהוא דומיננטי במדינת ישראל, כתחום שאינו לוקח אשראי. עוד מציין שהבנקים הגדולים אינם מעוניינים בפעילות בתחום הקמעונאות ולא מגיעים ארצה ולכן הוא פועל להביא ארצה בנקים דיגיטליים וחברות תשלומים.

בתום הסקירה מציין פרופ' שמחון את אבני הדרך בתחום המאבק ביוקר המחיה, צמצום הריכוזיות והגברת התחרותיות ככאלה שתרמו לטיפול בבעיות הללו אך לא הצליחו להביא את מדינת ישראל למקום שהיא צריכה ורוצה להיות בו.

בדיון משתתפים: ראש הממשלה והשרים שלמה קרעי, יצחק גולדקנופף, ישראל כ"ץ, סגן השר אורי מקלב וה"ה אבי שמחון, אמיר ירון, יוסי פוקס ויוסי שלי.

יקר/3.

יוקר המחיה - תיאור התופעה הבלתי רצויה

ראש הממשלה פותח את הדיון.

מר כפיר בטט, סגן הממונה על התקציבים באוצר, מציג באמצעות מצגת תמונת מצב בעניין העלייה ביוקר המחיה ואת הגורמים העיקריים להיעדר תחרות ולעלייה ביוקר המחיה.

בין היתר מתייחס מר בטט לנושאים האלה:

- רמת החיים של אזרחי ישראל עלתה בעשור האחרון – השכר הממוצע במשק עלה יותר מאשר שיעור עליית מדד המחירים לצרכן.
- מדיניות הסרת החסמים והגברת התחרות מיתנה את העלייה ביוקר המחיה בשנים האחרונות אך עדיין המצב בישראל אינו טוב ביחס לעולם: השכר הממוצע נמוך יותר והמחירים גבוהים יותר לעומת מדינות ה-OECD.
- ישראל יקרה ביחס לרמת התוצר לנפש.
- רמת היבוא – אחוז יבוא סחורות ושירותים ביחס לתוצר נמוך בישראל לעומת המדינות המפותחות.
- הגורמים העיקריים להיעדר תחרות ויוקר מחיה:
 - חסמי סחר – מציין את ענף החקלאות (דגים) כדוגמה לענף שנפתח ליבוא וכתוצאה מכך גדלה הצריכה בו וירדו המחירים.
 - נטל רגולטורי חריג על עסקים – רגולציה שונה בישראל מהמקובל בעולם המחייבת יצרנים לייצר במיוחד עבור ישראל ובכך עלויות הייצור עולות ונפגע הגיוון. חסמים נוספים: תקינה ייחודית במכון התקנים; כשרות; דרישות סימון; דרישות עודפות ולא מותאמות לעסקים קטנים ועוד.
 - ריכוזיות הספקיות הגדולות בשוק המזון. בהשוואה בין-לאומית נתח השוק גבוה יותר והרווחיות הממוצעת גבוהה יותר.
- ראש רשות האסדרה, מר יואל בריס, מציין כי על מנת לטפל בכל התופעות הללו הוקמו שתי ועדות, האחת – ועדת תקינה שמטרתה להתאים את התקינה בארץ לתקינה באירופה בתחומי המזון הארוז, האלקטרוניקה ותחומים נוספים. השנייה – ועדת רישוי עסקים הפועלת להקלות בתחום הדרישות העודפות להקמה וניהול עסקים קטנים על ידי גיבוש מפרטים מקלים כמו אלה הנהוגים במקומות שונים באירופה.
- ראש הממשלה מנחה את ראש רשות האסדרה להגיש בתוך 45 יום הצעה לשינוי המפרטים כדי להקל על הליך רישוי העסקים הקטנים במדינת ישראל.
- ראש הממשלה מנחה לפעול לכך שהתקן האירופי יהיה התקן הרשמי הקביל בארץ ושדרישה לתקן ישראלי למוצר תהווה חריגה מהנוהל. עוד

מנחה ראש הממשלה לבחון את הנהוג במדינות המפותחות בכל הנוגע להקלות רגולטוריות ולהסרת חסמים בירוקרטיים ולפעול כמותן.

יקר/4.

מהלכים למאבק ביוקר המחיה

ראש הממשלה פותח את הדיון.

המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתעשייה מר אמנון מרחב מציג את המהלכים שמגבש משרדו למאבק ביוקר המחיה ובין היתר מתייחס לנושאים האלה:

- הגדלה משמעותית ביבוא – המשרד מנסח הצעת חוק יבוא חופשי שעיקרה - מה שמותר לשימוש באירופה יהיה מותר לשימוש גם בישראל ללא צורך בבדיקות נוספות; עידוד יבוא מקביל – הוכנה הצעת חוק בנושא שאמורה לעלות לקריאה ושנייה ושלישית בכנסת בעוד כשבוע; הפחתת מכסים וביטול מכסות בענף החקלאות; הכרה בכשרויות בחו"ל ועוד.

- הקטנת ריכוזיות בתחום היצרנים והספקים – משרד הכלכלה והתעשייה שוקד על ניסוח חוק לפירוק הקונגלומרטים, לעידוד יצרנים קטנים ובינוניים והגברת האכיפה והפיקוח על מונופולים, ספקים גדולים ומיזוגים.

- קמעונאות – המשרד פועל להגברת התחרות על ידי הכנסת רשתות זרות, עידוד תחרות אזורית (יש מעט מאוד תחרות בפריפריה), דיגיטציה בסימון מחירים ומוצרים.

- צרכנים – מתן הקלות ישירות לצרכן ביבוא אישי ובמסחר מקוון (המסחר המקוון הוא אלמנט חשוב במאבק ביוקר המחיה), שקיפות מחירים והשוואה מקומית ובין-לאומית באמצעות כלים דיגיטליים.

בדיון משתתפים: ראש הממשלה והשרים שלמה קרעי, יעקב מרגי, אבי דיכטר, יצחק גולדקנופף וה"ה אמנון מרחב, יוסי שלי ואוריאל סיטורואן.

בתום הדיון ראש הממשלה מברך על הצגת תמונת המצב ועל הנכונות להיאבק ביוקר המחיה ולשנות את פני הדברים. מציין כי יש לטפל בכל רוחב היריעה, ובאופן נועז לקצץ בבירוקרטיה וברגולציה. מוסיף כי כחלק

מהמאבק ביוקר המחיה יש לאמץ את התקן האירופי ולפשט הליכי רישוי עסקים.

ראש הממשלה מבקש לכנס את ועדת השרים בעוד שבועיים לישיבה שבה יציגו הדרגים המקצועיים צעדים מעשיים למאבק ביוקר המחיה ומנחה את משרדי הממשלה להגיש למועצה הלאומית לכלכלה, כל משרד בתחומו, הצעות ברוח הדברים הללו.

הישיבה ננעלת